

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **24 października 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Urszula Kocylowska
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż (spr.) SSA Ewa Madera
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **24 października 2012 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **J. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **26 kwietnia 2012 r.** sygn. akt **III U 140/12**

zmienia częściowo zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 2 stycznia 2012 r. w ten sposób , że przyznaje wnioskodawcy J. P. prawo do emerytury poczynając od dnia 1 czerwca 2012 r.

Sygn. akt III AUa 735/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 stycznia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t. jedn. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił prawa do emerytury J. P., ponieważ nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych oraz nie udokumentował rozwiązania stosunku pracy.

Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 1.01.1977 r. do 31.03.1978 r., ponieważ wskazane stanowisko pracy jest niezgodne z zarządzeniem resortowym oraz okresu od 1.04.1978 r. do 18.06.1995 r. i od 15.07.1995 r. do 31.12.1998 r., gdyż pracownik sprawujący kontrolę – dozór nie świadczy pracy stale i bezpośrednio przy stanowiskach robotniczych.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, podnosząc, że w całym spornym czasie pracował w zakładzie (...) w T., w pierwszym okresie na stanowisku programisty, a w pozostałych dwóch na stanowiskach: kierownika działu i kierownika zespołu ds. informatyki. Dalej wnioskodawca wyjaśnił, że jego praca polegała na tworzeniu komputerowych systemów informatycznych, obejmujących swoim zasięgiem pola górnicze, co wiązało się z pracą przy komputerach. Okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych potwierdza świadectwo pracy w warunkach szczególnych z dnia 14 grudnia 2011 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, że ujęte w świadectwie pracy stanowisko programisty nie odpowiada zapisowi z wykazu stanowisk pracy z zarządzenia resortowego, które pod pozycją 5 pkt. 5 działu XIV określa stanowisko: obsługa mikroskopów i monitorów ekranowych. ZUS nie zgodził się również z kwalifikacją okresów zajmowania stanowisk kierowniczych jako sprawowania dozoru inżynieryjno – technicznego z działu a, wykazu A, dział XIV, poz. 24.

Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2012 r., sygn. akt III U 140/12, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że J. P., ur. (...), od 1.10.1977 r. do chwili obecnej zatrudniony jest w (...) S. w T. na stanowiskach: programisty od 1.01.1977 r. do 31.03.1978 r., kierownika D. Programowania i Organizacji (...) w Zakładzie (...) od 1.04.1978 r. do 18.06.1995 r. i na stanowisku kierownika Zespołu ds. (...) od 15.07.1995 r. do 31.12.1998 r. W pierwszym ze wskazanych okresów praca wnioskodawcy polegała na (...), a także na przygotowywaniu programów finansowo – księgowych, płacowych, kadrowych i sprzedażowych. Jako kierownik wnioskodawca nadal wykonywał pracę przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych, nadzorował pracę programistów, a także operatorek wprowadzania danych. Nadto Sąd ustalił, że wnioskodawca otrzymał świadectwo pracy w warunkach szczególnych z dnia 14.12.2011 r., potwierdzające wykonywanie prac szczególnie obciążających narząd wzroku i wymagające precyzyjnego widzenia w kartografii, montażu mikroelementów, wymagającego posługiwania się przyrządami optycznymi oraz przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych, a także kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług i dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace w warunkach szczególnych, tj. prace wymienione w wykazie A, dziale XIV, poz. 5 i poz. 24.

Przechodząc do oceny prawnej Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnia jednej z podstawowych przesłanek nabycia prawa do emerytury, ponieważ zarówno w dacie wydania decyzji, jak i w dacie wyrokowania pozostawał w zatrudnieniu i już tylko z tej przyczyny jego odwołanie podlega oddaleniu. Na marginesie Sąd zauważył, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wskazuje, że wnioskodawca w latach 1977 – 1998 wykonywał prace w warunkach szczególnych, uprawniające do niższego wieku emerytalnego.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawca domagał się jego zmiany i przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, podnosząc, że w dniu 16 maja 2012 r. została mu wypowiedziana umowa o pracę z przyczyn nie dotyczących pracowników, ze skutkiem na dzień 31 maja 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy skutkuje wydaniem orzeczenia reformatoryjnego.

Przedmiotem sporu w sprawie była ocena uprawnień J. P. do emerytury w obniżonym wieku, a to w związku z zatrudnieniem w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227).

Przypomnieć należy, że prawo do emerytury, zgodnie z powołaną podstawą prawną, przysługuje ubezpieczonemu – mężczyźnie, urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r., po ukończeniu 60 lat, o ile przed dniem 1 stycznia 1999 r. spełni warunki stażowe – a to wykaże łączny staż ubezpieczenia wynoszący, co najmniej 25 lat, w tym 15 lat wykonywania stale i w pełnym wymiarze pracy w warunkach szczególnych oraz który nie przystąpił do OFE. Podkreślić też należy, iż prawo do tej emerytury przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia warunki określone w tym przepisie, niezależnie od tego, kiedy osiągnął przewidziany ustawą wiek emerytalny. Bezsprzeczne w sprawie było, iż J. P. ukończył 60 lat życia, oraz legitymuje się ponad 25 – letnim stażem ubezpieczenia. Spornym natomiast pozostawało, czy legitymuje się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych, nadto występując z wnioskiem o emeryturę, jak również w toku postępowania przed Sądem I instancji wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu I instancji, dotyczące pracy w warunkach szczególnych, dokonane na podstawie przeprowadzonych dowodów z zeznań świadków, dokumentów pracodawcy wnioskodawcy oraz zeznań samego wnioskodawcy. Szczegółowo przeprowadzone postępowanie dowodowe w tym zakresie jednoznacznie wskazywało na wykonywanie przez J. P. w spornych okresach pracy w warunkach szczególnych, określonej w wykazie A, dziale XIV, poz. 5 i poz. 24 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W świadectwie pracy w warunkach szczególnych wystawionym wnioskodawcy prawidłowo określony został charakter pracy, z powołaniem się na pozycję 5, Działu XIV, wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. – prace szczególnie obciążające narząd wzroku i wymagające precyzyjnego widzenia - w kartografii, montażu mikroelementów wymagającego posługiwania się przyrządami optycznymi oraz przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych oraz na pozycję 24, działu XIV tego wykazu – kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Zauważyć w tym miejscu należy, że dla uznania konkretnego rodzaju lub stanowiska pracy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze decydujące znaczenie ma to, czy jest to praca wymieniona w rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 4 ze zm.), natomiast wykazy stanowisk, zawarte w zarządzeniach resortowych, ustalane przez właściwe podmioty w odniesieniu do podległych zakładów pracy mają jedynie charakter techniczno-porządkujący, nie mają natomiast charakteru normatywnego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 22 kwietnia 2011 r., I UK 351/10, Lex 863944 oraz z dnia 26 maja 2011 r., II UK 356/10, Lex 901608).

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonych mu prac. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. wyrok SN z 19 maja 2011 r., III UK 174/10, Lex nr 901652).

Skoro zatem praca wnioskodawcy w pierwszym ze spornych okresów polegała na stałej obsłudze komputera w związku z opracowywaniem programów finansowo – księgowych, płacowych i kadrowych oraz planów sprzedaży, to należało ją zakwalifikować jako pracę przy obsłudze monitorów ekranowych wymienioną wśród prac wykonywanych w warunkach szczególnych. Za taką oceną przemawia fakt, że wnioskodawca nie wykonywał innych czynności, a obsługa komputera poprzez jego programowanie stanowiła istotę jego pracowniczych zadań. W pozostałych dwóch okresach

zajmowania stanowisk kierowniczych do zakresu obowiązków J. P. należało poza programowaniem poprzez obsługę monitorów ekranowych, także nadzorowanie pracowników, zajmujących się obsługą monitorów ekranowych.

Zgodnie z art. 100 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do świadczeń powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków, wymaganych do nabycia tego praw.

W dniu 31 maja 2012 r. wnioskodawca spełnił ostatni warunek konieczny do uzyskania dochodzonego świadczenia, określony w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ rozwiązał stosunek pracy z Kopalniami i Zakładami (...). W tej sytuacji należało przyznać wnioskodawcy prawo do emerytury w warunkach szczególnych od dnia następującego po dacie rozwiązania umowy o pracę.

Mając na uwadze powyższe orzeczono, jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 kpc.

Zarządzenie:

(...)

(...)